

Упутство за употребу програма

Лариса: Издање 1.0

Поповић, М. (2017) Упутство за употребу програма Лариса: Издање 1.0. ХадиПрот, Београд.
10 стр.

1. Увод

Жеља људи који стоје иза програма Лариса је да направе једноставан и лако разумљив софтвер за унос података о броју лептира дуж задате линије (трансекта). Ово корисничко упутство служи да лакше савладате програм за унос података. Оно је написано имајући у виду да су корисници већ упознати са методом трансекта, па препоручујемо да најпре прочитате кратко [Упутство за мониторинг дневних лептира](#).

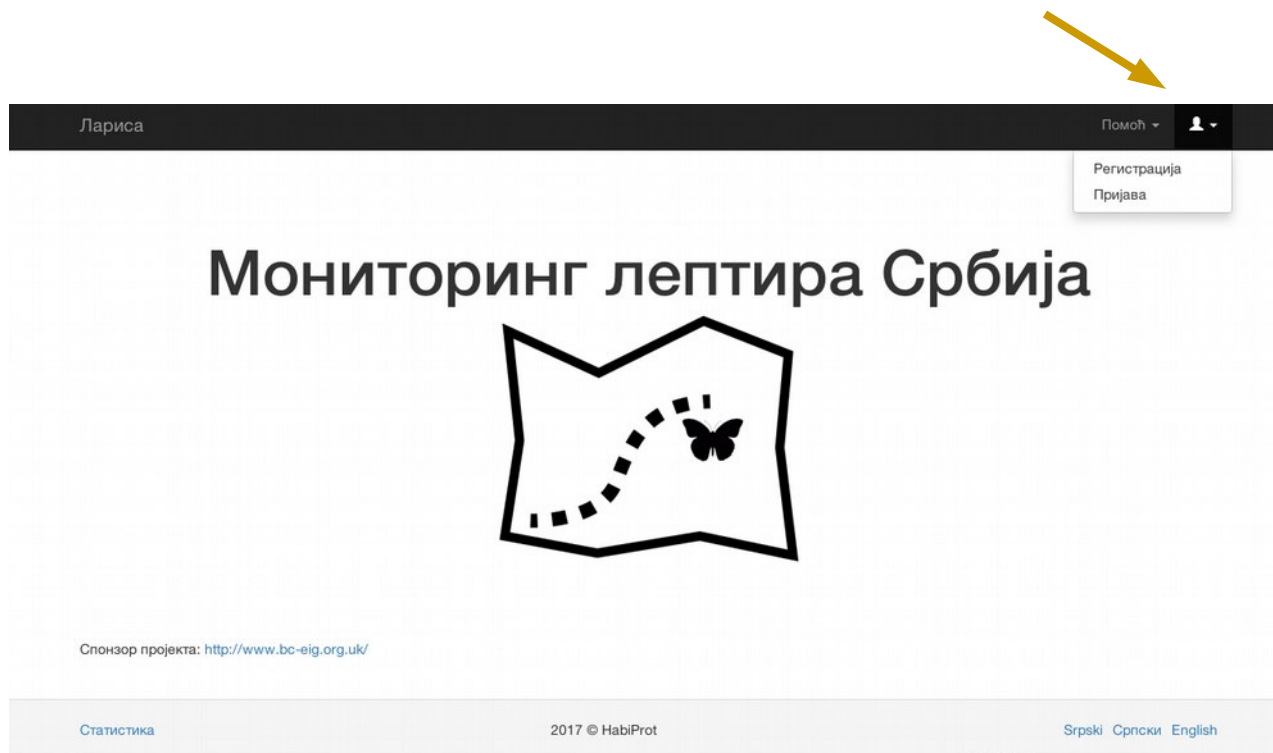
Изглед главне странице програма је веома једноставан. До главних опција можете стићи из менија који се налази у врху стране, док је приказ статистике и промена језика странице могућ преко опција које се налазе у подножју стране.

Лариса је развијена од стране удружења ХабиПрот, уз финансијску подршку британске организације „Butterfly Conservation's European Interests Group“. Надамо се да ће и Лариса бити лепо прихваћен, као што је прихваћена наша база података „[Алцифрон](#)“ која прикупља податке о распрострањености инсеката на подручју Србије.

A screenshot of the Larisa web application interface. At the top, there is a dark navigation bar with the text "Лариса" on the left and "Трансекти", "Админ", "Помоћ", and a user icon on the right. Below this is a large heading "Мониторинг лептира Србија" in a bold, sans-serif font. Underneath the heading is the same map and butterfly icon seen in the previous image. At the bottom of the main content area, there is a small text line: "Спонзор пројекта: <http://www.bc-eig.org.uk/>". The footer consists of a light gray bar with "Статистика" on the left, "2017 © HabiProt" in the center, and "Srpski Српски English" on the right.

2. Регистрација и пријава корисника

Уколико сте пожелели да користите Ларису, неопходно је да се најпре региструјете. Опција за регистрацију је доступна из горњег менија, након чега је потребно на попуните неколико поља. Даљи процес регистрација је аутоматизована, па се убрзо можете пријавити у Ларису. Након пријаве ће вам бити доступне све потребне опције за унос посматрања лептира дуж трансекта који сте изабрали.

Лариса

Помоћ ▾

Регистрација
Пријава

Мониторинг лептира Србија

Спонзор пројекта: <http://www.bc-eig.org.uk/>

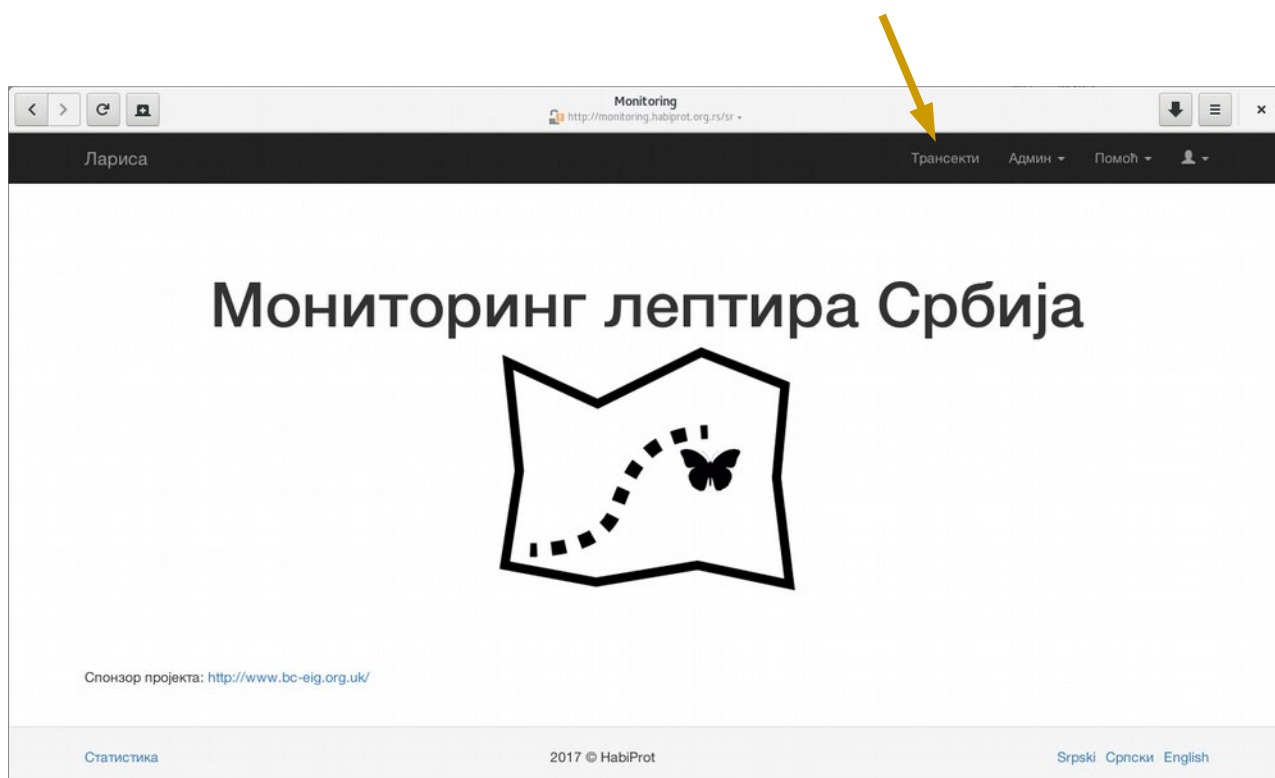
Статистика

2017 © HabiProt

Srpski Српски English

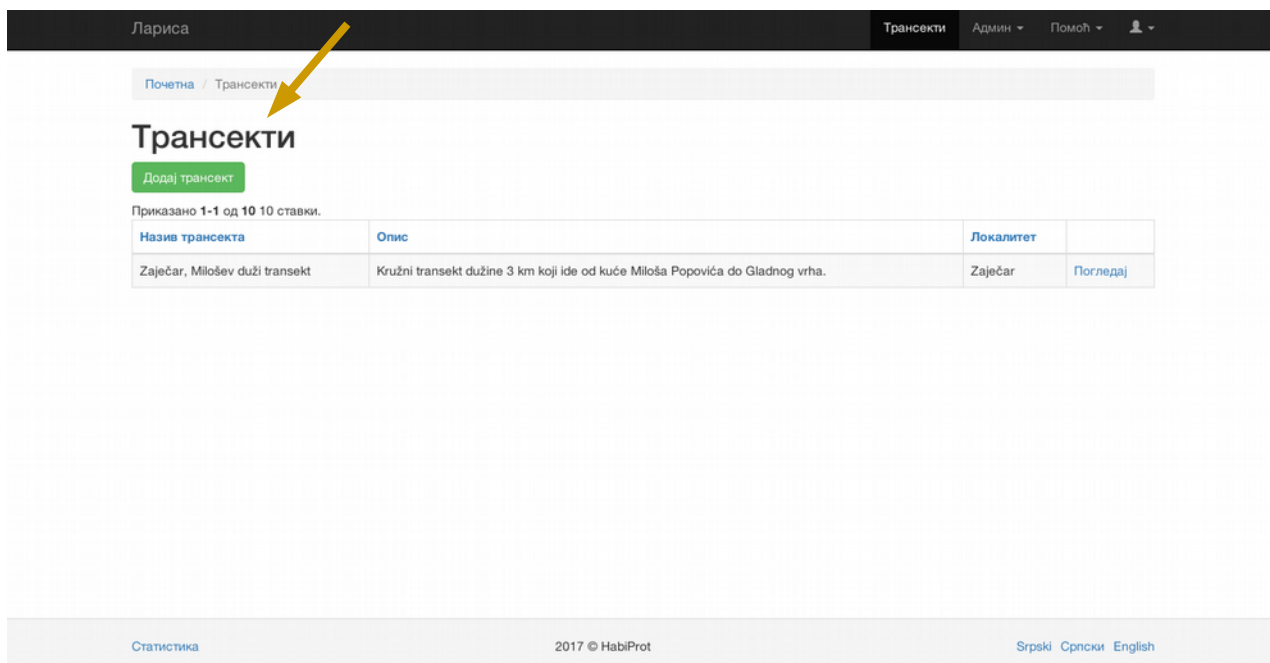
3. Доџавање Трансекта

Након што се пријавите у Ларису, потребно је да одете у део програма који служи за рад са трансектима. Оџавде се доџају и мењају трансекти и уносе посматрања лептира са терена.

Трансект представља целокупну путању коју желите да обилазите приликом бројања лептира. Ради лакшег рада са подацима прикупљеним дуж трансекта, они су подељени на мање целине које називамо **Деонице**, док се сваки засебни одлазак на терен ради бројања лептира се назива **Обилазак**.

Рад у Лариси увек започиње доџавањем Трансекта. Уколико сте већ дефинисали Трансект, он ће бити приказан у овом одељку, а уколико нисте, можете га додати кликом на дугме „Доџај трансект“.

Лариса

Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти

Трансекти

Додај трансект

Приказано 1-1 од 10 10 ставки.

Назив трансекта	Опис	Локалитет	
Zaječar, Milošev duži transekt	Kružni transekt dužine 3 km koji ide od kuće Miloša Popovića do Gladnog vrha.	Zaječar	Погледај

Статистика 2017 © HabiProt Srpski Српски English

Формулар за догавање Трансекта је прилично једноставан. Назив и опис трансекта служе како би се лакше снашли са сопственим подацима, па их попуните тако лако препознате ваш трансект у будуће.

Потребно је да пажљиво одаберете тип станишта које доминира свим Деоницама Трансекта. Уколико имате нејасноћа у вези са избором станишта, погледајте Поглавље 6 или се обратите уредницима Ларисе.

Уколико желите, можете додати мапу трансекта, геореференцирану путању из вашег ГПС уређаја или слику са терена у виду прилога. Имајте на уму да ово није обавезна опција. Препорука аутора Ларисе је да геореференцирану путању трансекта додате у наредном кораку и то за сваку Деоницу, једноставним исцртавањем путање на мапи.

Када сте попунили сва наведена поља, можете сачувати свој први трансект. Након чувања, Трансект ће се појавити у списку, на страници са Трансектима. Сада можете додати Деонице трансекта.

Савет: Једном дефинисани трансекти и Деонице ће се увек користити, па одвојите мало више времена да их правилно унесете.

Лариса Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти / Додај трансект

Додај трансект

Назив трансекта*

Опис

Локалитет*

Примарно станиште

Прилози

Remove file

Превуците фајл овде или кликните како бисте отпремили прилог

Сачувај

4. Догавање Деоница

Упамтите: Шта год желели да урадите са Трансектом, почећете од ове стране, кликом на текст „Погледај“, које се налази десно од назива и описа трансекта. Одавде ћемо почети ако желимо да додамо нове Деонице и нове Обиласке.

Лариса Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти

Трансекти

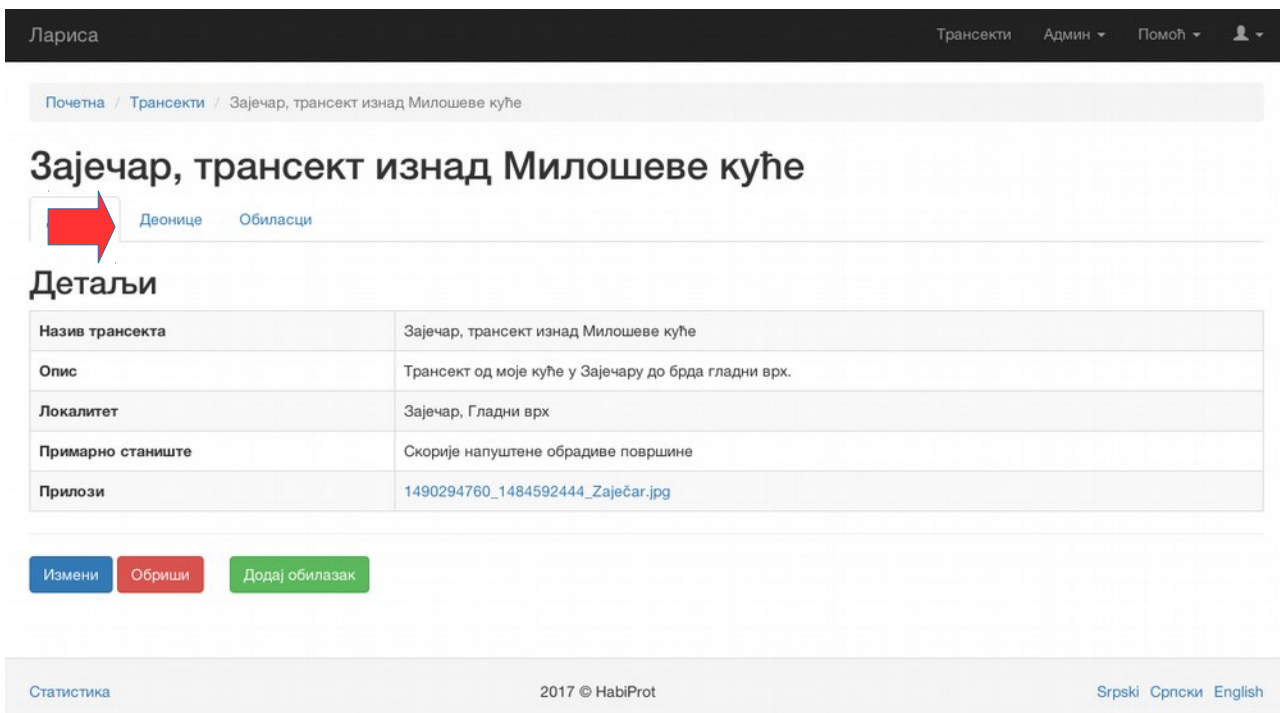
[Додај трансект](#)

Приказано 1-2 од 11 11 ставки.

Назив трансекта	Опис	Локалитет	Погледај
Зајечар, Милошев дужи трансект	Кружни трансект дужине 3 km који иде од куће Милоша Поповића до Gladnog vrha.	Зајечар	Погледај
Зајечар, трансект изнад Милошове куће	Трансект од моје куће у Зајечару до брда гладни врх.	Зајечар, Гладни врх	Погледај

Када сте завршили са чувцањем Трансекта, можете прегледати податке које сте унели (Трансекти > Погледај). Одавде се такође додају Деонице и Обиласци.

Пре него што кренемо са уписом врста које смо забележили на трансекту, потребно је да додамо Деонице трансекта. Кликните на картицу „Деонице“, а затим на дугме „Додај деоницу“.

Лариса Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти / Зајечар, трансект изнад Милошове куће

Зајечар, трансект изнад Милошове куће

[Деонице](#) [Обиласци](#)

Детаљи

Назив трансекта	Зајечар, трансект изнад Милошове куће
Опис	Трансект од моје куће у Зајечару до брда гладни врх.
Локалитет	Зајечар, Гладни врх
Примарно станиште	Скорије напуштене обрадиве површине
Прилози	1490294760_1484592444_Zaječar.jpg

[Измени](#) [Обриши](#) [Додај обилазак](#)

Статистика 2017 © HabiProt Srpski Српски English

Додавање Деонице је једноставно, као и додавање Трансекта. Поново је потребно именовати и описати сваку деоницу. Трудите се да описи деоница буду лако разумљиви, у случају да ваш трансект некада преузме да води нека друга особа.

У овом кораку је важно да се тачно одабере тип примарног и секундарног станишта. Уколико имате неких нејасноћа, погледајте прилог на крају овог документа или контактирајте уреднике Ларисе.

Примедба: Власништво земљишта и Управљање поседима још увек није решено у софтверу. Оставите попуњавање ових поља за касније.

Са десне стране ће вам се приказати мапа, на којој можете исцртати сваку Деоницу трансекта. Препоручујемо да Деонице буду дужине око 50-100 метара и да обухватају само један тип станишта. Примера ради, уколико сте са ливаде прешли у шуму, започните нову Деоницу. Увек је боље додати већи број краћих деоница.

Рад са мапом је једноставан:

- Увећајте мапу на подручје где се налази ваш трансект;
- Кликните на иконицу у облику цртице која се налази у врху мапе;
- Кликните дуж линије Деонице на мапи (појавиће се линија са тачкицама);
- Када завршите исцртавање деонице, кликните на иконицу у облику руке која се налази у врху мапе.
- Уколико погрешите, можете кликнути десни тастер на неку од тачки Деонице и обрисати грешку.

Када завршите, Деоницу можете сачувати кликом на дугме „Сачувај“. Накнадне измене деоница су такође могуће.

Лариса
Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти / Зајечар, трансект изнад Милошеве куће / Деонице / Нова деоница

Нова деоница

Назив деонице*

Опис

Примарно станиште

Секундарно станиште

Власништво земље

Управљање поседом

5. Додавање обиласка

Када сте дефинисали ваше трансекте, можете да кренете са теренима и уписивањем података у базу. Сваки теренски излазак се бележи као засебни Обилазак. У идеалним околностима треба спроводити један Обилазак на сваких недељу дана, иако смо често спречени да овако често идемо на терен.

За додавање обиласка потребно је отићи у мени Трансекти, затим одабрати жељени Трансект кликом на текст „Погледај“. Одавде вам је доступно дугме „Додај обилазак“ (можете отићи и на картицу „Обиласци“, а затим кликнути на дугме „Додај обилазак“). Програм ће вас упитати да попуните основне временске параметре. Препорука је да користите тренутне временске податке које даје наш Хидрометеоролошки завод: <http://www.hidmet.gov.rs>.

Лариса Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти / Зајечар, Milošev duži transekt / Обиласци / Додај обилазак

Додај обилазак

General Data

Датум*
2016-04-22

Температура °C

Процент облачности %

Смер ветра Смер ветра

Брзина ветра m/s

Сачувај

Након што кликнете „Сачувај“ подаци о обиласку ће бити унети у базу. Сада можете додати податке о посматрањима лептира са терена кликом на дугме „Додај унос“.

Лариса Трансекти Админ Помоћ

Почетна / Трансекти / Зајечар, трансект изнад Милошеве куће / Обиласци / 2017-03-29

2017-03-29

Детаљи Уноси

Детаљи

Датум	2017-03-29
Температура (°C)	18
Процент облачности (%)	10
Смер ветра	Исток
Брзина ветра (m/s)	4

Измени Обриши Додај унос

Поље за унос података са терена је једноставно. Важно је да правилно одаберете сваку Деоницу трансекта за коју желите на упишете врсте које сте током трансекта посматрали.

Потом у поље „Таксон“ унесите име врсте коју сте на трансекту забележили. Уколико неког лептира нисте успели да одредите до нивоа врсте, можете унети и име рода, иако ту опцију треба користити само у случају крајње нужде. Свесни смо да неке лептире, као што су то купусари, није лако идентификовати на терену. Након уноса назива врсте, упишите број јединки које сте забележили током одређене деонице трансекта и кликните на дугме „Сачувај и настави“. Кад завршите са одређеном деоницом трансекта, пређите на следећу, све док не унесете све налазе са терена. Једноставно је!

Лариса Трансекти Админ Помоћ Љ

[Почетна](#) / [Трансекти](#) / [Зajeћар, Милошев дужи трансект](#) / [Обиласци](#) / [2016-06-30](#) / [Уноси](#) / [Додај унос](#)

Додај унос

Деоница трансекта*

T1

Таксон*

Iphiclydes podalirius x

Број јединки*

3

[Сачувај](#) [Сачувај и настави](#)

6. Детаљни опис станишта

Овај део упутства је у припреми.